

Innehåll

1	Sammanfattning	5
2	Författningsförslag	7
2.1	Förslag till lag om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse	7
2.2	Förslag till lag om ändring i lagen (2004:298) om införande av lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse	10
3	Ärendet och dess beredning	11
4	Bakgrund	13
5	Ericssons skrivelse	19
6	Undantag för säljstödjande finansiering.....	25
7	Tillämpligheten av lagen om anmälningsskyldighet avseende viss finansiell verksamhet	39
7.1	Frågeställningen	39
7.2	Undantag för säljstödjande finansiering?	39

8	Tillståndsplikt för ett företag som indirekt lånar upp medel från allmänheten?.....	43
8.1	Gällande rätt	43
8.2	Ändrad definition av finansieringsrörelse?	44
9	Ikraftträdande	49
10	Konsekvenser.....	51
10.1	Allmänt	51
10.2	Ekonomiska konsekvenser för företag som direkt träffas av lagförslagen.....	51
10.3	Ekonomiska konsekvenser för Finansinspektionen	52
10.4	Ekonomiska konsekvenser för företagets kunder.....	53
10.5	Andra aktörer som indirekt påverkas av lagförslaget.....	53
11	Författningskommentar	55
11.1	Förslaget till lag om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.....	55
	Bilaga 1 Regarding credit institutions consistent with Directive 2006/48/EC.....	57

1 Sammanfattning

I promemorian föreslås att det införs ett ytterligare undantag från tillståndsplikt i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse. Undantaget avser s.k. säljstödande finansiering. Undantaget innebär att ett företag inte driver tillståndspliktig finansieringsrörelse om det tillhandahåller finansiering i samband med avsättning av tjänster som erbjuds eller varor som framställs eller säljs av ett annat företag i samma koncern eller motsvarande utländska företagsgrupp. Det gäller dock bara under förutsättning att koncernen eller företagsgruppen inte har som huvudsakligt ändamål att driva finansiell verksamhet och att företaget som tillhandahåller finansieringen lånar upp medel genom att ge ut överlåtbara värdepapper med en löptid på minst ett år. Lagändringarna med anledning av det nya undantaget föreslås träda i kraft den 1 juli 2009.

I promemorian föreslås vidare att definitionen av finansieringsrörelse inte ska omfatta företag som indirekt lånar upp medel från allmänheten. Det innebär att flera företag som i dag är kreditmarknadsföretag kommer att upphöra att vara det. Lagändringen som avser den ändrade definitionen föreslås träda i kraft den 1 januari 2010.

2 Författningsförslag

2.1 Förslag till lag om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 4 § och 2 kap. 3 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

4 §

Med finansieringsrörelse avses rörelse i vilken det ingår näringsverksamhet som har till ändamål att

1. ta emot återbetalningspliktiga medel från allmänheten, direkt eller indirekt via ett företag med vilket det finns ett nära samband, och

2. lämna kredit, ställa garanti för kredit eller i finansieringssyfte förvärva fordringar eller upplåta lös egendom till nyttjande (leasing).

Nära samband skall anses finnas mellan företag som ingår i samma koncern eller på annat

sätt har, genom gemensamt ägande, avtal eller liknande, sådan sambörighet att den ekonomiska utvecklingen för ägaren eller ett eller flera av företagen är väsentligen beroende av utvecklingen i ett eller flera av de andra företagen.

2 kap.

3 §

Tillstånd enligt denna lag behövs inte för finansieringsrörelse som drivs av

1. en bank,
2. ett utländskt bankföretag som har tillstånd att driva bankrörelse i Sverige enligt 4 kap. 4 §,

3. ett försäkringsföretag, ett värdepappersföretag, Svenska skeppshypotekskassan eller en pantbank enligt pantbankslagen (1995:1000), i den utsträckning det är tillåtet enligt den för dem tillämpliga lagstiftningen,

4. ett företag som tillhandahåller finansiering i samband med avsättning av tjänster som erbjuds eller varor som framställs eller säljs av företaget,

4. ett företag som tillhandahåller finansiering i samband med avsättning av tjänster som erbjuds eller varor som framställs eller säljs av

a) företaget, eller

b) ett annat företag i samma koncern eller motsvarande utländska företagsgrupp, förutsatt att koncernen eller företagsgruppen inte har som huvudsakligt ändamål att driva finansiell verksamhet, och att företaget som tillhandahåller finansieringen lånar upp medel genom att ge ut överlåtbara

*värdepapper enligt 1 kap. 4 §
första stycket 2 b lagen
(2007:528) om värdepappers-
marknaden med en löptid på
minst ett år,*

5. ett aktiebolag eller en ekonomisk förening om

a) verksamheten består i att vid enstaka tillfällen förvärva fordringar, och

b) medel för verksamheten inte löpande anskaffas från allmänheten,

6. ett företag som bara finansierar andra företag i samma koncern eller motsvarande utländska företagsgrupp, förutsatt att koncernen eller företagsgruppen inte har som huvudsakligt ändamål att driva finansiell verksamhet,

7. en ekonomisk förening, vilken

a) som medlemmar vid varje tillfälle har högst 1 000 fysiska personer,

b) som medlemmar antar bara personer som ingår i en i förväg identifierbar begränsad krets som också anges i föreningens stadgar,

c) tar emot återbetalningspliktiga medel bara från medlemmarna eller från finansiella företag, och

d) har till ändamål bara att med sådana medel som avses i c tillgodose finansieringsbehov hos medlemmarna.

Undantagen enligt första stycket 5 och 7 för rörelse som drivs av aktiebolag eller ekonomisk förening gäller även för sådan rörelse som drivs av motsvarande utländska företag.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2009 i fråga om 2 kap. 3 § och i övrigt den 1 januari 2010.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (2004:298) om införande av lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse

Härigenom föreskrivs att 29 § lagen (2004:298) om införande av lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse ska upphöra att gälla vid utgången av juni 2009.

3 Ärendet och dess beredning

Enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse behöver den som avser att driva finansieringsrörelse tillstånd av Finansinspektionen innan rörelsen får påbörjas. Rörelsen står sedan under Finansinspektionens tillsyn. Det är emellertid inte all finansieringsrörelse som fordrar tillstånd. Av en övergångsbestämmelse i 29 § lagen (2004:298) om införande av lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse framgår t.ex. att det t.o.m. den 30 juni 2009 inte behövs tillstånd för finansieringsrörelse som drivs av ett företag som tillhandahåller finansiering i samband med avsättning av tjänster som erbjuds eller varor som framställs eller säljs av annat företag i samma koncern eller motsvarande utländska företagsgrupp, förutsatt att koncernen eller företagsgruppen inte har som huvudsakligt ändamål att driva finansiell verksamhet och att företaget bara indirekt, via ett företag med vilket det finns ett nära samband, tar emot återbetalningspliktiga medel från allmänheten. Den här promemorian behandlar frågan om vilka regler som bör gälla för företag inom icke finansiella koncerner som driver finansieringsrörelse när detta undantag löper ut. Dessutom behandlar promemorian vissa anknyttande frågor.

Ericsson Credit AB har i särskilda skrivelser beskrivit sin verksamhet och lämnat synpunkter på hur en reglering som ersätter övergångsbestämmelserna skulle kunna utformas. Samråd har vidare skett med Ericsson, Volvo, Svenskt Näringsliv, Finansbolagens Förening och Finansinspektionen. Dessutom har information inhämtats om hur regleringen utformats i några andra stater inom EES.

4 Bakgrund

Definitionen av finansieringsrörelse

Lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse trädde i kraft den 1 juli 2004. Ett centralt begrepp i den lagen är finansieringsrörelse. Med finansieringsrörelse avses enligt 1 kap. 4 § nämnda lag rörelse i vilken det ingår näringsverksamhet som har till ändamål att

1. ta emot återbetalningspliktiga medel från allmänheten, direkt eller indirekt via ett företag med vilket det finns ett nära samband, och

2. lämna kredit, ställa garanti för kredit eller i finansieringssyfte förvärva fordringar eller upplåta lös egendom till nyttjande (leasing).

Nära samband ska anses finnas mellan företag som ingår i samma koncern eller på annat sätt har, genom gemensamt ägande, avtal eller liknande, sådan samhörighet att den ekonomiska utvecklingen för ägaren eller ett eller flera av företagen är väsentligen beroende av utvecklingen i ett eller flera av de andra företagen.

Finansieringsrörelse är som regel tillståndspliktig och ska stå under tillsyn av Finansinspektionen. För en sådan rörelse gäller ett antal specifika rörelse regler. Dessa finns bl.a. i den nyss nämnda lagen om bank- och finansieringsrörelse och i lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar.

Undantag från tillståndsplikt för säljstödjande finansiering

Även om viss verksamhet faller under definitionen av finansieringsrörelse i lagen om bank- och finansieringsrörelse kan den vara undantagen från tillståndsplikt enligt 2 kap. 3 § samma lag. I den bestämmelsen görs undantag för bl.a. företag som tillhandahåller finansiering i samband med avsättning av tjänster som erbjuds eller varor som framställs eller säljs av *företaget i fråga*. Ett företag som tillhandahåller finansiering i samband med avsättning av tjänster som erbjuds eller varor som framställs eller säljs – inte av företaget i fråga – utan av ett annat företag i samma koncern eller motsvarande utländska företagsgrupp undantas emellertid inte från tillståndsplikt enligt lagen om bank- och finansieringsrörelse. Av övergångsbestämmelsen i 29 § lagen (2004:298) om införande av lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse framgår dock att t.o.m. den 30 juni 2009 behövs inte tillstånd enligt lagen om bank- och finansieringsrörelse för finansieringsrörelse som drivs av ett företag som tillhandahåller finansiering i samband med avsättning av tjänster som erbjuds eller varor som framställs eller säljs av ett *annat företag i samma koncern* eller motsvarande utländska företagsgrupp, förutsatt att koncernen eller företagsgruppen inte har som huvudsakligt ändamål att driva finansiell verksamhet och att företaget bara indirekt, via ett företag med vilket det finns ett nära samband, tar emot återbetalningspliktiga medel från allmänheten.

Det bör i detta sammanhang noteras att ett företag som finansierar sin verksamhet på annat sätt än genom att – direkt eller indirekt – låna upp medel från allmänheten över huvud taget inte driver finansieringsrörelse. Ett sådant företag får alltså lämna kredit utan tillstånd enligt lagen om bank- och finansieringsrörelse. Ett företag som använder egna medel eller som lånar pengar av t.ex. en bank eller ett kreditmarknadsföretag lånar inte upp medel från allmänheten.

I det följande redovisas vad som anfördes som bakgrund till de nämnda undantagsbestämmelserna av regeringen (prop.

2002/03:139 s. 228 ff) och av riksdagen (bet. 2003/04:FiU15 s. 19 ff).

Regeringens förslag 2003

I juni 1995 tillsatte regeringen en kommitté (Banklagskommittén) med uppdrag att utreda bl.a. behovet av ändringar i det regelverk som styr framför allt bankers och andra kreditinstituts verksamhet. Banklagskommittén lämnade bl.a. betänkandet *Reglering och tillsyn av banker och kreditmarknadsföretag* (SOU 1998:160). I en promemoria som utarbetades inom Finansdepartementet (*Reformerade bank- och finansieringsrörelse regler*, Ds 2002:5) omarbetades flera av förslagen i betänkandet, bl.a. till följd av synpunkter framförda under remissbehandlingen av betänkandet.

Banklagskommittén föreslog en ny definition av finansieringsrörelse¹. Som ett komplement till denna definition föreslog Banklagskommittén att tillstånd inte skulle krävas för finansiering i form av anstånd med betalning av köpeskilling eller finansiering i samband med avsättning i något led av varor som framställs eller säljs av ett företag eller i samband med tjänster som säljs av företaget. Som skäl för detta anförde kommittén att verksamheten hade så lågt skyddsvärde att den inte behövde regleras.

I departementspromemorian frångicks dock Banklagskommitténs förslag. I den föreslogs i stället att ett företag som tillhandahåller finansiering i samband med avsättning av tjänster som erbjuds eller varor som framställs eller säljs av företaget i fråga inte ska behöva tillstånd för verksamheten. Ett företag som tillhandahåller finansiering i samband med avsättning av tjänster som erbjuds eller varor som säljs – inte av företaget i fråga – utan av ett annat företag i samma koncern eller motsvarande utländska företagsgrupp undantogs

¹ Banklagskommitténs definition av finansieringsrörelse skilde sig något från den definition som nu finns i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

emellertid inte från tillståndsplikt, eftersom det ansågs vara en förändring av gällande rätt som inte var förenlig med EG-rättens definition av kreditinstitut. Definitionen av kreditinstitut behandlas i avsnitt 6.

Mot bedömningen i departementspromemorian invände Finansbolagens Förening att det var nödvändigt att införa ett undantag från tillståndskrav när en koncern fungerar som en enhet men delar upp verksamheten i skilda juridiska personer och där finansieringen tillhandahålls av ett av koncernföretagen samtidigt som tjänsterna erbjuds eller varorna säljs av ett annat eller andra företag inom koncernen. Regeringen uttalade en viss förståelse för föreningens synpunkt att koncernen borde behandlas som en enhet, men ansåg att övervägande skäl talade för den bedömning som gjordes i promemorian. Regeringen föreslog därför i prop. 2002/03:139 inte någon ändring av promemorians förslag.

Riksdagsbehandlingen

Finansutskottet tillstyrkte regeringens förslag att tillstånd inte ska krävas för bolag som ger kredit till kunder som köper bolagets egna varor eller tjänster.

Under beredningen av propositionen i Finansutskottet framfördes emellertid av företrädare för Ericsson Treasury Services Aktiebolag (Ericsson Treasury) m.fl. att undantaget från tillståndsplikt som gäller ett företags kreditgivning till dess egna kunder borde utvidgas till att omfatta även situationen när krediter ges till kunder till andra företag inom koncernen för köp av dessa företags varor och tjänster. På så sätt skulle det system som redan gällde behållas. Skälet angavs vara att ett utvidgat undantag möjliggjorde att kundkreditverksamheten inom en koncern kunde centraliseras och effektiviseras. Det påpekades vidare av Ericsson Treasury att det är ologiskt att undanta kreditgivning som sker till kunder i samma bolag som

det som säljer varorna men inte ifall kreditgivningen samlas i ett gemensamt bolag.

Utskottet konstaterade att enligt regeringens förslag omfattades denna verksamhet inte av tillståndsplikt enbart om medel inte lånas upp från allmänheten². Förekom indirekt upplåning från allmänheten, t.ex. via en internbank krävdes enligt förslaget tillstånd. Utskottet anförde att denna ordning hindrar en effektiv hantering av kundkrediter inom industriella koncerner och försvårar för företagen att ordna med kundkrediter, som är en viktig förutsättning vid försäljning av varor och tjänster.

Utskottet konstaterade vidare att det i propositionen inte fanns någon redogörelse för hur frågan regleras i andra länder. Det har, anförde utskottet, gjorts gällande av Ericsson Treasury m.fl. att förslaget eventuellt innebär en konkurrensbegränsning för svenska företag. Utskottet ansåg, med hänsyn till vad som anförts, att mycket talade för att tills vidare behålla nuvarande tillämpning, men att regeringen ytterligare bör analysera frågan, bl.a. är det osäkert om förslaget är förenligt med EG-rätten. Utskottet föreslog därför en bestämmelse i lagen om införande av lagen om bank- och finansieringsrörelse, som innebar att berörda företag fick fortsätta att bedriva verksamhet t.o.m. den 30 juni 2006. Utskottet ansåg att regeringen i god tid före denna tidpunkt borde återkomma till riksdagen med ställningstagande och förslag rörande dessa företags verksamhet efter detta datum. Riksdagen beslutade i enlighet med förslaget.

² Enligt lagen (1992:1610) om finansieringsverksamhet som upphävdes genom lagen om bank- och finansieringsrörelse, definierades finansieringsrörelse som näringsverksamhet som har till ändamål att lämna kredit, ställa garanti för kredit, förmedla kredit till konsumenter eller medverka till finansiering genom att förvärva fordringar eller upplåta lös egendom till nyttjande. Hur verksamheten finansierades saknade dock betydelse för bedömningen av om ett företag drev finansieringsrörelse. Enligt den gamla lagen krävdes emellertid inte tillstånd för finansieringsrörelse som

1. avser finansiering endast i samband med avsättning av tjänster som erbjuds eller varor som framställs eller säljs av det finansierande företaget, eller
2. avser finansiering endast i samband med avsättning av tjänster som erbjuds eller varor som framställs eller säljs av annat företag i samma koncern eller med annat nära samband och medel för verksamheten inte anskaffas från allmänheten.

I enlighet med riksdagens beslut infördes därför bestämmelsen i 29 § lagen om införande av lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, av vilken det framgick att t.o.m. den 30 juni 2006 behövdes inte tillstånd enligt lagen om bank- och finansieringsrörelse för finansieringsrörelse som drivs av ett företag som tillhandahåller finansiering i samband med avsättning av tjänster som erbjuds eller varor som framställs eller säljs av annat företag i samma koncern eller motsvarande utländska företagsgrupp, förutsatt att koncernen eller företagsgruppen inte har som huvudsakligt ändamål att driva finansiell verksamhet och att företaget bara indirekt, via ett företag med vilket det finns ett nära samband, tar emot återbetalningspliktiga medel från allmänheten.

Förlängning av övergångstiden

Regeringen behövde emellertid längre tid än till den 30 juni 2006 för att bereda frågan om eventuellt permanent undantag för finansieringsrörelse i nu aktuellt avseende. Det gällde såväl frågan om undantaget är förenligt med EG-rätten som den närmare utformningen av ett eventuellt undantag. En fullgod utredning av frågan bedömdes inte kunna klaras av före den tidpunkten. Övergångstiden i 29 § lagen om införande av lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse förlängdes därför till utgången av juni månad år 2008 (prop. 2005/06:121, bet. 2005/06:FiU29, rskr. 2005/06:250).

Därefter förlängdes övergångstiden till den 30 juni 2009, eftersom det behövdes ytterligare tid för att slutföra beredningen av frågan om det ska införas ett permanent undantag i stället för undantagsbestämmelsen (prop. 2007/08:59, bet. 2007/08:FiU29, rskr. 2007/08:168).

5 Ericssons skrivelse

Ericsson Credit AB (Ericsson) har i en skrivelse till Finansdepartementet begärt att det ska införas ett permanent undantag för kundfinansiering inom industrikoncerner. Enligt Ericsson bör undantaget utformas så att det ger industrikoncerner större handlingsfrihet med avseende på koncerninterna omorganisationer än vad den nuvarande undantagsbestämmelsen medger.

Ericsson anför bl.a. följande. Sedan årtionden tillbaka har Ericsson på olika sätt bistått sina kunder att finna lämpliga finansieringsmöjligheter för köp av såväl varor som tjänster från Ericsson. Fram till 1990-talet bestod denna verksamhet i huvudsak av rådgivning samt förmedling av krediter från banker, ofta i det s.k. svenska exportkreditsystemet. Endast ett fåtal krediter lämnades av Ericsson direkt till kund (eller garanterades av Ericsson helt eller delvis). Under denna period var enheterna/ansvaret för kundfinansiering splittrat och förlagd på många olika organisatoriska enheter.

I början av 1990-talet tog privatiseringen inom telekom-sektorn fart och licenser för mobiltelefoni började delas ut av statliga licensmyndigheter till privata nybildade konsortier samt till etablerade operatörer. Finansieringsbehoven (för i första hand de nyetablerade företagen) var i många fall mycket stora och systemleverantörer inklusive Ericsson erhöll många förfrågningar och krav från kunderna om finansieringsstöd. Kontraktstilldelningen gjordes helt avhängig erbjudandet av finansieringsstöd. Kundkreditgivningen blev i marknaden snabbt ett kompletterande konkurrensmedel utöver teknologi och pris.

Utbyggnaden av 3G-mobiltelefonsystemen i Västeuropa föregicks under senare hälften av 1990-talet av en licenstilldelning som i många länder gjordes som auktioner. Förväntningarna på de nya 3G-tjänsternas snabba etablering och attraktionskraft hos potentiella abonnenter ställdes mycket höga och licenspriserna sköt i höjden. För många stora operatörer innebar förvärven av licenserna en enorm finansieringsbörda, som vägde mycket tungt i balansräkningarna. Bankerna blev mycket vaksamma, operatörerna drog ner på övriga investeringar och telekomsektorn fick uppleva en mycket djup svacka. Vid denna tid tvingades leverantörerna av 3G-system till stora finansieringsåtaganden på grund av den finansiella marknadens minskade kapacitet och riskvillighet. Detta skedde även parallellt med den begynnande GSM-utbyggnaden i USA och ny licensgivning i Brasilien. Sammantaget kom kundkreditportföljerna hos Ericsson, likväl som hos konkurrenterna, att hamna på betydande beloppsnivåer.

Telekomleverantörernas kreditgivning till sina kunder gjordes och görs än i dag på intet sätt i konkurrens med aktörer på finansmarknaderna. Ericssons kreditpolicy är mycket klar på denna punkt. Kreditgivning är inte att betrakta som en självständig affärsverksamhet med eget vinstkrav utan kundkreditgivningen ska endast användas i säljstödande syfte. Ericssons balansräkning får i princip endast användas i de fall när banker och andra finansiella institut inte kan erbjuda finansiering på grund av kreditriskbedömningar eller begränsade utlåningslimiter (kapacitetsbrist). Vidare överlåt Ericssons kundkrediter successivt till bankmarknaden så snart acceptabla villkor för överlåtelsen har erhållits. Den stora ansamlingen av kundkrediter under 1990-talet och förändringarna i redovisningsvärlden (samt införandet av de amerikanska s.k. SOX-reglerna) visade mycket tydligt hur viktigt det är för Ericsson (och andra exportföretag med liknande kundkreditgivning) att hantera all kundkreditgivning på ett sammanhållet sätt från en koncernfunktion/bolag. Detta främst för att säkerställa:

- Att samtliga kreditlöften och kreditriskexponeringar beslutas, hanteras och rapporteras på ett korrekt sätt. Inom koncernen är globalt för närvarande ett 40-tal dotterbolag direkt involverade i försäljningskontrakt finansierade av Ericsson. Rapporteringskraven har ökat markant under senare år såväl internt som från externa intressenter (bankanalytiker, kreditratinginstitut, investerare, revisorer, börser m.fl.).
- Att kritisk finansieringskompetens finns i en central koncernfunktion nära företagsledning för förhandling av kunders kreditpropåer och för analys av affärsmöjligheter versus kreditrisker.
- Att en specialistfunktion på ett professionellt sätt tillser att samtliga kreditåtaganden dokumenteras enligt internationell praxis. Detta möjliggör arrangemang av säkerheter för kreditrisker och en bättre möjlighet till snabb och effektiv försäljning av krediterna till bankmarknaden när sådan avyttringsmöjlighet uppstår.

Ericsson ser det som oerhört väsentligt att bibehålla en central koncernhantering av sin kundfinansieringsverksamhet. Kreditriskengagemangen kan stundtals vara betydande och helt avgörande för att behålla marknadsandelar och konkurrenskraft. Ericsson betonar dock att detta endast är en säljstödande aktivitet. Det övergripande målet är alltid att initialt försöka förmå kunder och banker att arrangera finansiering utan Ericssons direkta medverkan. Enligt Ericsson kräver omvärldens konkurrenssituation i dag en självständig jakt efter effektiviseringsvinster. Ericsson behöver därför frihet att inom koncernen hantera och organisera den säljstödande kundfinansieringsverksamheten på bästa sätt med hänsyn till rådande marknads- och konkurrenssituation.

Det nuvarande undantaget innebär att kundfinansieringen inte kan ligga i samma bolag som det i vilket inlåning från allmänheten sker. Enligt Ericsson innebär detta en svårbegriplig skillnad mellan företag som har alla funktioner i samma bolag och koncerner där funktionerna samlas i separata bolag eller flera funktioner i samma bolag. För Ericssons del innebär det för

närvarande att moderbolaget, som inrymmer bl.a. upplåningen, inte också kan inrymma kundfinansieringsfunktionen, vilket bl.a. utgör ett hinder för strävan att minska antalet legala enheter inom koncernen. Den nuvarande utformningen av lagen om bank- och finansieringsrörelse, utan hänsyn till övergångsbestämmelsen, innebär att kundfinansieringen bara kan läggas i ett producerande eller säljande bolag. Det innebär för Ericssons del (om inte ett nytt undantag införs) en ovälkommen uppdelning av den centraliserade kundfinansieringsfunktionen på ett antal olika bolag och alla fördelar med en central funktion skulle gå förlorade. De skäl som Ericsson redovisat inför Finansutskottet om varför det inte är ett alternativ för Ericsson att etablera ett tillståndspliktigt kundfinansieringsbolag gäller fortfarande.

Ericsson har vidare hänvisat till den information företaget har inhämtat om regleringen i Storbritannien och Tyskland. Enligt den information Ericsson fått avseende den brittiska regleringen ligger tyngdpunkten på huruvida en verksamhet går ut på att ta emot medel som sedan lånas ut till andra. Tillståndsplikt för kreditgivning föreligger inte så länge som företagets inlåning sker mot utgivande av värdepapper som har viss längre löptid eller som i annat fall enbart emitteras till en viss kvalificerad krets och har ett visst högre lösenpris. Enligt Ericsson avser den brittiska regleringen att undanta företag från bank- och finansieringsrörelseregleringen om de finansierar sin verksamhet på nämnda sätt. Enligt Ericssons mening drar den brittiska regleringen en väl avvägd skiljelinje mellan det placeringsskydd en bredare allmänhet har rätt att förvänta sig och det mindre skydd som professionella aktörer på finansmarknaden behöver.

Beträffande regleringen i Tyskland anför Ericsson att det där inte görs samma koppling mellan mottagande av medel och ställande av kredit som i den svenska regleringen. Dessa verksamheter kan kräva tillståndsplikt var för sig oavsett eventuell koppling mellan dem. Vad först gäller mottagande av medel påminner den tyska regleringen om den brittiska i det att det inte anses som tillståndspliktigt mottagande av medel att ta

emot insättningar eller andra återbetalningspliktiga medel från allmänheten om återbetalningsskyldigheten manifesterats i ett innehavar- eller orderskuldebrev. Vad sedan gäller kreditgivning är detta en tillståndspliktig verksamhet i sig, men när den inte har ett självständigt syfte utan utförs inom ramen för annan huvudsaklig verksamhet (t.ex. en produktförsäljningsverksamhet) och gagnar denna verksamhet synes den falla utanför tillståndsplikten.

Sammanfattningsvis önskar Ericsson att ett permanent undantag införs i lagen för kundfinansiering inom industrikoncerner som är neutralt i förhållande till koncernernas val av funktionsuppdelning. Som ett alternativ föreslår Ericsson att det i definitionen av finansieringsrörelse i 1 kap. 4 § lagen om bank- och finansieringsrörelse klargörs att ett industriföretags inlåning mot utgivande av värdepapper inte ska anses som mottagande av medel från allmänheten som avses i nämnda bestämmelse.

Ericsson påpekar också att lagen (1996:1006) om anmälningsplikt avseende viss finansiell verksamhet verkar kräva anmälningsplikt för det fall en koncern väljer att lägga sin kundfinansieringsverksamhet i ett särskilt bolag men inte om denna verksamhet utgör en avdelning av ett bolag som även har andra verksamheter. Ericsson anser att lagen om anmälningsplikt avseende viss finansiell verksamhet inte bör träffa kundfinansiering inom industrikoncerner över huvud taget och detta oavsett hur koncernen valt att organisera sig.

6 Undantag för säljstödjande finansiering

Promemorians förslag: Ett företag driver inte tillståndspliktig finansieringsrörelse om det tillhandahåller finansiering i samband med avsättning av tjänster som erbjuds eller varor som framställs eller säljs av ett annat företag i samma koncern eller motsvarande utländska företagsgrupp, förutsatt att koncernen eller företagsgruppen inte har som huvudsakligt ändamål att driva finansiell verksamhet och att företaget som tillhandahåller finansieringen lånar upp medel genom att ge ut överlåtbara värdepapper med en löptid på minst ett år.

Skälen för promemorians förslag

Utgångspunkter

Med anledning av att övergångstiden för säljstödjande finansiering i 29 § lagen (2004:298) om införande av lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse snart löper ut, finns det anledning att ta ställning till hur den framtida regleringen av företag som tillhandahåller finansiering i samband med avsättning av tjänster som erbjuds eller varor som framställs eller säljs av ett företag i samma koncern eller motsvarande utländska företagsgrupp ska se ut. Ett alternativ skulle kunna vara att inte införa någon ny bestämmelse när övergångstiden löpt ut. Det bedöms dock redan mot bakgrund av de skäl

riksdagen redovisat inte vara godtagbart. Ett annat alternativ skulle kunna vara att permanenta den nuvarande övergångsbestämmelsen, dvs. att göra undantag från tillståndsplikten för företag som tillhandahåller säljstödande finansiering inom en icke-finansiell koncern och finansierar denna verksamhet genom att indirekt låna upp medel från allmänheten. Ett tredje alternativ skulle kunna vara att gå ett steg längre och införa ett undantag för företag i icke-finansiella koncerner som – direkt eller indirekt – lånar upp medel från allmänheten och tillhandahåller finansiering av övriga koncernbolags avsättning av varor och tjänster.

En allmän utgångspunkt bör vara att lagstiftningen om möjligt ska vara neutral till den organisatoriska struktur som ett företag har valt för driften av sin rörelse. Ett annat sätt att uttrycka det är att utgångspunkten bör vara att rörelsen om möjligt ska behandlas på samma sätt oavsett om den bedrivs i ett enda företag eller om den, såsom i en koncern, har delats upp mellan flera olika företag. Det kan dock finnas skäl som talar emot en sådan lösning. Ett sådant skäl kan vara att riskerna med en viss verksamhet ökar när den koncentreras till ett företag. Ett annat skäl kan vara att det finns legala hinder mot en sådan lösning, t.ex. i EG-rätten.

I det följande behandlas frågan om verksamhetens skyddsvärde och skyddsbehov medför att den behöver regleras och hur den slutsats som dras förhåller sig till EG-rätten. I anslutning till den sistnämnda bedömningen redovisas även en undersökning om regleringen i några andra EES-stater.

Skyddsvärde och skyddsbehov

Ändamålet för regleringen av finansieringsrörelse i lagen om bank- och finansieringsrörelse är att skydda funktionen kreditförsörjning. För att en reglering ska vara motiverad krävs att det föreligger både skyddsvärde och skyddsbehov. Skyddsvärdet speglar den betydelse en viss funktion i det

finansiella systemet har för samhällsekonomin. Skyddsbehovet avser behovet av att skydda en funktion genom reglering. Skyddsbehovet ökar med störningskänsligheten i de skyddsvärda verksamheterna.

I fråga om kreditgivning, leasing och annan finansieringsverksamhet är det dock svårt att tydligt avgränsa vad som är *skyddsvärt*, eftersom detta i högre grad beror på kundens egenskaper och vad finansieringen ska användas till än på finansieringsverksamhetens art (prop. 2002/03:139 s. 200 ff och 204). Skyddsvärdet i ett enskilt instituts verksamhet beror t.ex. på behovet för institutets kunder av att kunna skaffa annan finansiering om institutet upphör med verksamheten och hur lätt de har att vid behov finna annan finansiering. Skyddsvärdet i en finansieringsverksamhet beror också på hur akuta finansieringsproblem kunderna skulle få om institutet upphör med verksamheten, t.ex. vid en konkurs. En verksamhet där kontrakten i huvudsak har kort löptid kan sägas vara mer skyddsvärd än en verksamhet där kontrakten är fleråriga. Skyddsvärdet i finansieringsverksamheten beror även på typen av kunder och vad dessa kunder använder finansieringen till. Exempelvis har ett stort företag, vars finansiella tillstånd analyseras av börsanalytiker och ratingföretag och därigenom blir allmänt känt, lättare att finna alternativ finansiering än ett litet företag, vars finansiella tillstånd endast är känt av företagets kreditgivare. Det är också lättare att finna alternativ finansiering till en investering, t.ex. en maskin med bra andrahandsvärde (under förutsättning att kreditgivaren kan tillgodogöra sig maskinen som säkerhet) än en ny rörelsekredit.

Det är emellertid även svårt att avgränsa den verksamhet som har tillräckligt stort *skyddsbehov* för att motivera särskild reglering (prop. 2002/03:139 s. 204 ff). Varje avgränsning med utgångspunkt i de potentiella samhällsekonomiska skadorna vid ett avbrott i kreditgivningen har förutsatts innebära betydande problem vid tillämpningen av lagen. Skiljelinjen mellan vilka finansieringsföretag som ska regleras och vilka som kan lämnas utanför har därför bestämts utifrån tydligare och mer vedertagna

kriterier, nämligen av definitionen av kreditinstitut i Europaparlamentets och rådets direktiv (2006/48/EG) av den 14 juni 2006 om rätten att starta och driva verksamhet i kreditinstitut (omarbetning), i det följande benämnt kreditinstitutsdirektivet. Enligt det direktivet definieras ett kreditinstitut som ett företag vars verksamhet består i att från allmänheten ta emot insättningar eller andra återbetalbara medel och att bevilja krediter för egen räkning (artikel 4.1 a). Vid gränsdragningen för den svenska regleringen har det särskilt framhållits att marknaden för krediter är mångfacetterad och att eventuella spridningseffekter och ekonomiska konsekvenser får bedömas vara betydligt mindre genomgripande än motsvarande för de centrala betalningssystemen. Riskerna för omfattande avbrott i kreditgivningen har alltså bedömts vara relativt begränsande. I praktiken kan det nog hävdas att först när större institut med betydelse för betalningssystemet eller med upplåning från allmänheten hamnar i en kris, torde mer omfattande samhällsekonomiska problem även inom kreditförsörjningen kunna aktualiseras.

Det undantag från tillståndsplikt som diskuteras här – dvs. ett eventuellt undantag för ett företag som finansierar varor eller tjänster som säljs av andra företag inom samma koncern – kommer att träffa bl.a. finansiering mellan näringsidkare av mer kostsamma produkter, t.ex. 3G-system, lastbilar etc. Det kommer emellertid även att bli tillämpligt när en näringsidkare lämnar kredit till en konsument i samband med försäljning av varor och tjänster. Finansieringen till konsumenter kan avse bl.a. kapitalvaror, såsom bilar och hemelektronik, men även konsumtionsvaror såsom livsmedel, bränslen och böcker. Som regel påverkas köparen i dessa fall inte i någon större omfattning av säljarens fallissehang. Det torde dessutom finnas goda möjligheter att finna nya leverantörer av produkter och krediter. Vid kreditgivning mot konsumenter är dessutom konsumentkreditlagen (1992:830) tillämplig, vilket förutsätts ge kredittagande konsumenter ett tillräckligt skydd. Här görs därför bedömningen att den kreditgivning m.m. som syftar till

att underlätta avsättningen av tjänster som erbjuds eller varor som framställs eller säljs av ett annat företag i samma koncern eller motsvarande utländska företagsgrupp inte har ett sådant skyddsvärde att den motiverar reglering. Om enbart finansieringsverksamhetens skyddsvärde och skyddsbehov beaktas är det alltså möjligt att göra ett generellt undantag för säljstödande finansiering inom icke finansiella koncerner.

Det skulle dock kunna invändas att det sätt på vilket företaget lånar upp medel från allmänheten (via obligationer eller insättningar på konto) påverkar behovet av att reglera verksamheten. Så bedöms dock inte vara fallet eftersom det finns särskilda regler till skydd för insättare och andra investerare. Ett företag kan t.ex. ge ut överlåtbara värdepapper såsom obligationer, och omfattas då av prospektreglerna i lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument eller motsvarande utländska bestämmelser. Prospektreglerna syftar bl.a. till att skydda investerarna. Företaget kan också bedriva inlåningsverksamhet, dvs. ta emot återbetalningspliktiga medel som efter uppsägning är tillgängliga för fordringsägaren inom högst ett år. Det ska i så fall följa bestämmelserna i lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet. Bestämmelserna i den lagen syftar bl.a. till att skydda de personer som satt in pengar i företaget. Den lagen gäller emellertid inte för inlåningsverksamhet för vilken det ska upprättas prospekt enligt lagen om handel med finansiella instrument eller motsvarande utländska bestämmelser. Ett inlåningsföretag får dock inte ta emot mer än 50 000 kronor från varje konsument. Någon motsvarande begränsning gäller dock inte om inlåningen tas emot från ett företag. Av 1 kap. 7 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse framgår vidare att det i andra fall än de som anges ovan är förbjudet att ta emot återbetalningspliktiga medel från allmänheten om inte annat är föreskrivet (se t.ex. lagen [2007:528] om värdepappersmarknaden).

EG-rätten

Som har nämnts i det föregående definierar kreditinstitutsdirektivet kreditinstitut som ett företag vars verksamhet består i att från allmänheten ta emot insättningar eller andra återbetalbara medel och att bevilja krediter för egen räkning (artikel 4.1 a). Begreppet återbetalbara medel omfattar såväl insättningar som obligationer och andra jämförbara värdepapper (se skäl 6 till kreditinstitutsdirektivet).

Enligt definitionen krävs det alltså inte uttryckligen tillstånd för ett företag som *indirekt* lånar upp medel från allmänheten. Alla företag som *direkt* lånar upp medel från allmänheten och lämnar kredit torde inte heller behöva behandlas som kreditinstitut. Avsikten har knappast varit att definitionen ska träffa verksamhet som inte har något självständigt syfte vid sidan om den huvudsakliga verksamheten. Att så inte är fallet har för övrigt konstaterats i förarbetena till lagen om bank- och finansieringsrörelse (prop. 2002/03:139 s. 220 f). Svårigheten ligger dock inte i att konstatera att det finns ett visst handlingsutrymme, utan i att ange exakt var gränsen går. Det kan dock i detta sammanhang vara av ett visst intresse att återge en del av det som anförs i en EG-rättslig kommentar¹ som behandlar kreditinstitutsdirektivet, för att närmare förklara innebörden av begreppet ”vars verksamhet består i”.

”Notwithstanding the above interpretation, it could rightly be argued that the phrase ‘whose business is’ has (also) been inserted to indicate that the undertaking in principle engages on a day-to-day basis in both the activities on the assets and those on the liabilities side of its balance sheet. Again, this refers to the intermediary function peculiar to credit institutions. The fact that the Second Banking Directive in general prohibits undertakings, not being credit institutions, from receiving funds from the public, does not imply that any undertaking which

¹ Amsterdam Financial Series, Banking and EC Law, Commentary, kapitel 3, s. 18–22, 1992.

incidentally – for example ancillary to its (non financial) business – engages in both the distinct activities is per se a credit institution”. ... “Two examples may enlighten which ancillary activities of non-financial undertakings are meant. Firstly, it is common to many companies to raise funds from the public by the incidental issuing of notes or bonds and at the same time to grant some sort of suppliers’ credit. Secondly, it is a common practice of bigger groups to have a specialized finance subsidiary. The main business of such subsidiary is to centrally attract funds – amongst other things by the issuing of notes or bonds – and to grant credits exclusively to the other component parts of the group”...The judgment whether or not such an undertaking is a credit institution is in practice left to the discretion of the supervisory authority. In the first instance these will strike a balance between the nature of the undertaking in question and the interest which prudential supervision has in view. Obviously, as a matter of principle, the supervisory authorities shall not allow the occurrence of loopholes in banking regulation in this respect.”

Den säljstödjande verksamhet som nu diskuteras är å ena sidan underordnad en annan verksamhet i koncernen, t.ex. tillverkningsindustri, och ett sätt att få avsättning för koncernens produkter. Den har alltså inte något självständigt syfte vid sidan av denna verksamhet. Av detta följer att EG-rätten inte synes lägga något hinder i vägen för ett generellt undantag för säljstödjande finansiering. Å andra sidan har verksamheten ett självständigt syfte för företaget i fråga. Med den utgångspunkten skulle verksamheten alltså fordra tillstånd. EG-rätten ger dock inte något uttryckligt svar på vilket av dessa alternativ som är det rätta. Det får i stället göras vid en samlad bedömning av omständigheterna (se nedan). I detta sammanhang är det dock av intresse att redovisa hur regleringen ser ut i några andra EES-stater än Sverige.

Regleringen i andra stater inom EES

I oktober 2007 skickade Finansdepartementet via Group² de Contact ut ett dokument i vilket myndigheter i 34 stater, däribland de 30 EES-staterna, tillfrågades om hur den nationella regleringen av säljstödjande finansiering (*bilaga 1*) är utformad. Av de tillfrågade myndigheterna svarade 17. Det bör observeras att svaren inte nödvändigtvis beskriver hur myndigheterna tolkar kreditinstitutsdirektivets definition av kreditinstitut. En stat kan nämligen välja att reglera fler företag som kreditinstitut än kreditinstitutsdirektivet kräver. Svaren ger dock en bild av vilka lösningar som ansetts ändamålsenliga i de olika staterna. I det följande redovisas hur utfallet av enkäten har uppfattats. Det bör noteras att de svar som erhållits, bara beskriver en mindre del av regleringen i de andra staterna. På andra områden än de som svaren avser, kan det dock finnas regler som påverkar den totala regelbördan.

Av svaren framgår att ett företag som tillhandahåller krediter i samband med avsättning av tjänster som erbjuds eller varor som framställs eller säljs av företaget behandlas på följande sätt.

a. Om företaget *inte lånar upp medel från allmänheten* är verksamheten inte tillståndspliktig i någon av staterna.³

b. Om företaget samtidigt *lånar upp medel från allmänheten* är verksamheten tillståndspliktig i en tydlig majoritet av staterna.⁴

c. Om företaget *indirekt lånar upp medel från allmänheten* är verksamheten inte tillståndspliktig i en tydlig majoritet av staterna.⁵

² Group de Contact är en arbetsgrupp under CEBS (Committee of European Banking Supervisors).

³ Sexton stater behandlar inte företaget som kreditinstitut och en stat tillämpar antingen regler som liknar dem som gäller för kreditinstitut eller tillåter inte verksamheten.

⁴ Fjorton stater behandlar företaget som kreditinstitut, en stat behandlar det inte som kreditinstitut och två stater tillämpar antingen regler som liknar dem som gäller för kreditinstitut eller tillåter inte verksamheten. Under vissa förutsättningar, bl.a. om företaget lånar upp medel från allmänheten bara genom att ge ut obligationer och andra jämförbara värdepapper är det nio stater som behandlar företaget som kreditinstitut.

⁵ Två stater behandlar företaget som kreditinstitut, fjorton stater behandlar det inte som kreditinstitut och en stat tillämpar antingen regler som liknar dem som gäller för kreditinstitut eller tillåter inte verksamheten.

Av svaren framgår vidare att ett företag som tillhandahåller finansiering i samband med avsättning av tjänster som erbjuds eller varor som framställs eller säljs av ett annat företag i samma koncern eller motsvarande utländska företagsgrupp behandlas på följande sätt.

a. Om företaget *inte lånar upp medel från allmänheten* är verksamheten inte tillståndspliktig i en tydlig majoritet av staterna.⁶

b. Om företaget samtidigt *lånar upp medel från allmänheten* är verksamheten tillståndspliktig i en tydlig majoritet av staterna.⁷

c. Om företaget *indirekt lånar upp medel från allmänheten* är verksamheten inte tillståndspliktig i en tydlig majoritet av staterna.⁸

Bedömning

Av svaren på enkäten framgår att i en majoritet av staterna behandlas inte ett företag som tillhandahåller finansiering i samband med avsättning av tjänster som erbjuds eller varor som framställs eller säljs av ett *annat företag i samma koncern* eller motsvarande utländska företagsgrupp som kreditinstitut, om företaget bara indirekt lånar upp medel från allmänheten. Detta ger, tillsammans med det som i det föregående har anförts om skyddsvärde/skyddsbehov och EG-rätten, stöd för att i vart fall permanenta bestämmelsen i 29 § lagen om införande av lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

⁶ Två stater behandlar företaget som kreditinstitut, tio stater behandlar det inte som kreditinstitut och fem stater tillämpar antingen regler som liknar dem som gäller för kreditinstitut eller tillåter inte verksamheten.

⁷ Sexton stater behandlar företaget som kreditinstitut och en stat tillämpar antingen regler som liknar dem som gäller för kreditinstitut eller tillåter inte verksamheten. Under vissa förutsättningar, bl.a. om företaget lånar upp medel från allmänheten bara genom att ge ut obligationer och andra jämförbara värdepapper är det tolv stater som behandlar företaget som kreditinstitut.

⁸ Två stater behandlar företaget som kreditinstitut, nio stater behandlar det inte som kreditinstitut och sex stater tillämpar antingen regler som liknar dem som gäller för kreditinstitut eller tillåter inte verksamheten.

Frågan är emellertid om det finns förutsättningar för att utvidga undantaget ytterligare.

Som har nämnts i det föregående behandlar en majoritet av staterna ett företag som lånar upp från allmänheten och lämnar krediter för avsättning av tjänster som erbjuds *eller varor som framställs eller säljs av företaget* som kreditinstitut. Detta skiljer sig från svensk rätt. I detta lagstiftningsärende finns det emellertid inte anledning att ompröva den bedömning som gjorts i tidigare lagstiftningsärenden, nämligen att den nuvarande svenska regleringen är förenlig med EG-rätten.

En tydlig majoritet av staterna behandlar även ett företag som direkt lånar upp medel från allmänheten och ägnar sig åt säljstödjande finansiering avseende andra koncernföretags varor och tjänster, som kreditinstitut. Som Ericsson anför finns det dock några stater, bl.a. Storbritannien, som inte behandlar utgivande av värdepapper (t.ex. obligationsupplåning) som upplåning från allmänheten.

Om hänsyn bara tas till regleringen i en majoritet av de övriga medlemsstaterna, tycks utrymmet att gå längre än vad som framgår av övergångsbestämmelsen vara begränsat. Emellertid finns anledning att skilja mellan upplåning från allmänheten som sker genom utgivande av överlåtbara värdepapper och annan upplåning (t.ex. inlåning på konto). Stora industrikoncerner finansierar ofta sin verksamhet genom att ge ut obligationer och andra överlåtbara värdepapper eller penningmarknadsinstrument. Denna verksamhet sköts normalt av en s.k. internbank. Det bedöms rimligt att de medel som internbanken lånar upp på detta sätt får användas både för att finansiera de övriga företagets verksamhet (t.ex. tillverkningen av produkter) och finansieringen av avsättningen av produkterna till slutkund (t.ex. krediter) utan att verksamheten fordrar tillstånd. Risken för kreditförsörjningen eller investerarna torde inte öka nämnvärt av att den säljstödjande finansieringen får tillhandahållas av ett företag som direkt finansierar sig genom sådan upplåning från allmänheten (internbanken eller ett separat företag) jämfört med

om den säljstödjande finansieringen läggs i ett separat företag som indirekt finansierar sig genom upplåning från allmänheten.

Med ”överlåtbara värdepapper” avses här sådana skuldförbindelser som anges i 1 kap. 4 § 2 lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, dvs. värdepapper som kan bli föremål för handel på kapitalmarknaden, t.ex. obligationer och andra skuldförbindelser, inklusive depåbevis för sådana värdepapper. Betalningsmedel omfattas dock inte definitionen av överlåtbara värdepapper. Med penningmarknadsinstrument avses enligt 1 kap. 4 § 3 samma lag statskuldväxlar, inlåningsbevis, företagscertifikat och andra instrument som normalt omsätts på penningmarknaden, dock inte betalningsmedel. Eftersom en förutsättning för att företeelsen ska vara ett penningmarknadsinstrument är att det är fråga om ett instrument, är sådana deposits som handlas på penningmarknaden inte penningmarknadsinstrument. Det går inte att ha en deposit registrerad på ett avstämningskonto hos VPC, en depå eller något annat system för kontoföring av finansiella instrument. Det är i stället fråga om en företeelse som ligger närmare inlåning på bankkonto än att vara ett finansiellt instrument.

Definitionerna av överlåtbart värdepapper och penningmarknadsinstrument överlappar i viss mån varandra. Ett penningmarknadsinstrument kan därför samtidigt vara ett överlåtbart värdepapper (prop. 2006/07:115 s. 288). Enligt bestämmelserna i 2 kap. lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument ska som huvudregel ett prospekt upprättas när överlåtbara värdepapper erbjuds till allmänheten eller tas upp till handel på en reglerad marknad. Bestämmelserna om prospekt i lagen om handel med finansiella instrument är dock inte tillämpliga på penningmarknadsinstrument med kortare löptid än ett år. Vidare behöver prospekt inte upprättas i vissa andra särskilt angivna fall när överlåtbara värdepapper erbjuds till allmänheten, bl.a. om erbjudandet riktas bara till kvalificerade investerare, erbjudandet riktas till mindre än hundra fysiska eller juridiska personer i en stat inom EES eller erbjudandet faller

under vissa beloppsgränser (se 2 kap. 3–5 §§ lagen om handel med finansiella instrument).

Här görs bedömningen att det är förenligt med EG-rätten att tillåta ett företag som ingår i en icke finansiell koncern att utan krav på tillstånd tillhandahålla finansiering i samband med avsättning av tjänster som erbjuds eller varor som framställs eller säljs av ett annat företag i samma koncern eller motsvarande utländska företagsgrupp, om företagen finansierar den verksamheten genom utgivande av överlåtbara värdepapper och penningmarknadsinstrument. Sådan verksamhet är att anse som ett naturligt led i en industrikoncerns verksamhet och underordnad koncernens huvudsakliga verksamhet. Syftet med den EG-rättsliga regleringen har knappast varit att begränsa möjligheten för en industrikoncern att organisera sin verksamhet på ett effektivt sätt om de alternativ som står till buds är förenade med samma risker. För att få en tydligare avgränsning mot inlåningsliknande verksamhet enligt lagen om inlåningsverksamhet, bör dock ytterligare en begränsning gälla, nämligen de överlåtbara värdepapperen och penningmarknadsinstrumenten ska ha en löptid om minst ett år. Penningmarknadsinstrument med kortare löptid omfattas inte alls av prospektreglerna i lagen om handel med finansiella instrument.

Det skulle också kunna övervägas att göra undantagsbestämmelsen tillämplig även när finansieringen sker genom utgivande av andra värdepapper än de som är överlåtbara eller genom insättningar på konton. Det skulle innebära en fullständig symmetri mellan den situationen att finansieringen och försäljningen hanteras inom ett och samma bolag och den situationen att verksamheten är uppdelad mellan olika företag i samma koncern. I den situationen skulle bestämmelserna i lagen om inlåningsverksamhet bli tillämpliga och ge ett grundläggande skydd för investerarna. Detta bedöms dock vara ett alternativ som svårigen går att förena med EG-rätten.

Undantaget bör bara vara tillämpligt på företag som ingår i koncerner som inte har som huvudsakligt ändamål att driva

finansiell verksamhet. Det är samma lösning som har valts för internbanker. Utgångspunkten är nämligen att det företag i en koncern som lånar upp medel från allmänheten och lånar dem vidare till andra företag i koncernen (en internbank) omfattas av definitionen av finansieringsrörelse. Enligt 2 kap. 1 § 6 lagen om bank- och finansieringsrörelse görs det emellertid undantag från tillståndsplikten för företag som bara finansierar andra företag i samma koncern eller motsvarande utländska företagsgrupper, men bara om koncernen eller företagsgruppen inte har som huvudsakligt ändamål att driva finansiell verksamhet.

Med hänvisning till det som i det föregående anförts om skyddsvärde och skyddsbehov och med beaktande av EG-rätten föreslås därför att det införs en ny undantagsbestämmelse enligt vilken ett företag inte driver tillståndspliktig finansieringsrörelse om det tillhandahåller finansiering i samband med avsättning av tjänster som erbjuds eller varor som framställs eller säljs av ett annat företag i samma koncern eller motsvarande utländska företagsgrupp, förutsatt att koncernen eller företagsgruppen inte har som huvudsakligt ändamål att driva finansiell verksamhet och att företaget som tillhandahåller finansieringen lånar upp medel genom att ge ut överlåtbara värdepapper med en löptid på minst ett år.

Av förslaget i det föregående följer även att övergångsbestämmelsen i 29 § lagen om införande av lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse bör upphävas. Den nuvarande övergångsbestämmelsen undantar även ett företag som indirekt lånar upp medel från allmänheten via ett företag som omfattas av lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet. Den i denna promemoria föreslagna bestämmelsen är alltså i detta avseende tillämplig i något färre fall än övergångsbestämmelsen. I avsnitt 8 föreslås dock att tillståndsplikten för indirekt upplåning ska avskaffas helt. Med det förslaget kvarstår inte längre den nämnda skillnaden.

7 Tillämpligheten av lagen om anmälningssplikt avseende viss finansiell verksamhet

7.1 Frågeställningen

I detta avsnitt behandlas Ericssons framställning om att lagen (1996:1006) om anmälningssplikt avseende viss finansiell verksamhet inte bör träffa kundfinansiering inom industrikoncerner över huvud taget och detta oavsett hur koncernen valt att organisera sig.

7.2 Undantag för säljstödande finansiering?

<p>Promemorians bedömning: Det bör inte göras någon ändring av lagen (1996:1006) om anmälningssplikt avseende viss finansiell verksamhet.</p>
--

Skälen för promemorians bedömning: Enligt lagen om anmälningssplikt avseende viss finansiell verksamhet (anmälningsslagen) framgår att en fysisk eller juridisk person som är ett finansiellt institut ska anmäla verksamheten till Finansinspektionen. Ett finansiellt institut är en fysisk eller juridisk person som ägnar sig åt valutaväxling, penningöverföring eller annan finansiell verksamhet. Med finansiell verksamhet avses yrkesmässig verksamhet som huvudsakligen består i att

utföra en eller flera av de verksamheter som anges i 7 kap. 1 § andra stycket, 2, 3 och 5–12 lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse. Till dessa verksamheter hör bl.a. att lämna och förmedla kredit, medverka till finansiering, t.ex. genom att förvärva fordringar och upplåta lös egendom till nyttjande. Om ett företag är anmälningsskyldigt ställs det bl.a. krav på att ägare och ledning är lämpliga och att företaget ska vidta åtgärder för att medverka till att förhindra penningtvätt. Ett företag som anmält sin verksamhet enligt anmälningsskyldighetslagen står inte under tillsyn av Finansinspektionen. Företagen har dock bl.a. en viss uppgiftsskyldighet mot inspektionen. Sedan den 1 april 2008 får inspektionen, när den anser att det är nödvändigt, genomföra en undersökning hos företaget i fråga. En sådan undersökning får dock bara omfatta den verksamhet som är anmälningsskyldig. Inspektionen har också särskilda redskap för att se till att reglerna följs. Dit hör bl.a. möjligheten att förelägga företaget att rätta till det förhållande som brister eller att upphöra med den anmälningsskyldiga verksamheten. Ett föreläggande får förenas med vite.

De svenska bestämmelserna syftar till att införliva regler i EG-rätten. EG-reglerna finns numera i Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG av den 26 oktober 2005 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt och finansiering av terrorism (penningtvättsdirektivet). Penningtvättsdirektivet ska tillämpas på bl.a. finansiella institut. Enligt direktivet är ett finansiellt institut ett företag som inte är ett kreditinstitut, vars huvudsakliga verksamhet består i att bedriva en eller flera verksamheter som anges i bilaga I till Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/48/EG av den 14 juni 2006 om rätten att starta och driva verksamhet i kreditinstitut (omarbetning). Dessa verksamheter motsvarar de finansiella verksamheterna enligt anmälningsskyldighetslagen.

Bestämmelserna i penningtvättsdirektivet skulle ha varit införlivade med svensk rätt den 15 december 2007. Direktivet förväntas dock vara införlivat med svensk rätt tidigast den 1 januari 2009. Den definition av finansiellt institut som återgetts

ovan överensstämmer dock, såvitt nu är av intresse, med definitionen av finansiellt institut i det direktiv som gällde dessförinnan.¹

Bestämmelserna i anmälningslagen införlivar alltså bestämmelsen i penningtvättsdirektivet med svensk rätt. Penningtvättsdirektivet lämnar inte något utrymme att på nationell nivå göra ett sådant undantag som Ericsson önskar, dvs. undantag för kundfinansiering. Anmälningslagen bör därför inte ändras på det sätt Ericsson önskar.

¹ Rådets direktiv 91/308/EEG av den 10 juni 1991 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för tvättning av pengar.

8 Tillståndsplikt för ett företag som indirekt lånar upp medel från allmänheten?

8.1 Gällande rätt

Enligt 1 kap. 4 § första stycket lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse avses med finansieringsrörelse bl.a. näringsverksamhet som har till ändamål att ta emot återbetalningspliktiga medel från allmänheten indirekt och lämna kredit etc. Bestämmelsen träffar ett företag som lämnar kredit och finansierar denna verksamhet med medel som lånats upp från exempelvis ett annat koncernföretag som i sin tur lånat upp från allmänheten.

Av förarbetena till bestämmelsen framgår att kravet på att även företag som indirekt lånar upp medel från allmänheten ska vara tillståndspliktiga, infördes för att undvika att företag i en företagsgrupp för att undgå tillståndsplikt delar upp verksamheten mellan olika företag, exempelvis genom att ett företag lånar upp medel och ett annat företag lämnar kredit (prop. 2002/03:139 s. 222). Sådana kringgåenden kunde dels innebära att den bedömning som gjorts av hur regleringen bör utformas för att ge en fungerande kreditförsörjning kan visa sig felaktig, dels snedvrider konkurrensen.

Enligt gällande rätt fordrar emellertid inte all indirekt upplåning tillstånd. Som har behandlats i avsnitt 6 finns det i 29 § lagen (2004:298) om införande av lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse ett undantag för säljstödande

finansiering i icke-finansiella koncerner under förutsättning att företaget bara indirekt, via ett företag med vilket det finns ett nära samband, tar emot återbetalningspliktiga medel från allmänheten. Av samma avsnitt framgår att denna övergångsbestämmelse föreslås upphävd. Det hänvisas härvid bl.a. till den enkät som sändes ut till medlemsstaterna inom EES. Även om enkäten specifikt tar sikte på säljstödande finansiering, väcker den emellertid frågan om det finns skäl att ändra definitionen av finansieringsrörelse i 1 kap. 4 § första stycket 1 lagen om bank- och finansieringsrörelse så att indirekt upplåning helt faller utanför definitionen.

8.2 Ändrad definition av finansieringsrörelse?

Promemorians förslag: Definitionen av finansieringsrörelse ska inte omfatta företag som indirekt lånar upp medel från allmänheten.

Skälen för promemorians förslag: Den svenska regleringen av kreditinstitut inkluderar företag som indirekt lånar upp medel från allmänheten och är därigenom mer långtgående än vad EG-rätten uttryckligen kräver. Det torde alltså inte strida mot EG-rätten att ta bort tillståndsplikten för indirekt upplåning från allmänheten i kombination med kreditgivning etc. Vid bedömningen av om det är lämpligt att göra en sådan begränsning av det tillståndspliktiga området, bör det beaktas att en utgångspunkt för regleringen på finansmarknadsområdet är att inte införa eller behålla strängare regler i förhållande till EG-rätten än vad som är motiverat med syftet med regleringen. Detta begränsar bl.a. risken för att de svenska företagens konkurrenskraft blir sämre än konkurrenskraften för utländska företag. Syftet med regleringen av finansieringsrörelse är främst att skydda den systemviktiga delen av kreditförsörjningen (se avsnitt 6 beträffande skyddsvärde och skyddsbehov).

Om definitionen av finansieringsrörelse ändras så att indirekt upplåning faller utanför definitionen, innebär det att de företag som lämnar externa krediter och liknande och som bara indirekt lånar upp medel från allmänheten, inte längre kommer att vara kreditmarknadsföretag. Av detta följer att företagen i fråga inte längre kommer att vara tillståndspliktiga och stå under individuell tillsyn. Det individuella företaget kommer alltså inte att omfattas av bestämmelserna i lagen om bank- och finansieringsrörelse eller lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar. Det gäller oavsett vilken typ av kreditgivning företagen ägnar sig åt och oavsett om koncernen är finansiell eller icke-finansiell. För ett kreditgivande företag som ägnar sig åt säljstödande finansiering inom en icke-finansiell koncern blir resultatet detsamma som om bestämmelsen i 29 § lagen om införande av lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse hade permanentats.

Även om ett företag inte står under individuell tillsyn kan det komma att ingå i samma finansiella företagsgrupp som t.ex. en bank eller ett kreditmarknadsföretag (kreditinstitut). För tillsynen av ett kreditinstitut beaktas den finansiella ställningen för alla företag som ingår i samma finansiella företagsgrupp som kreditinstitutet.

Enligt gällande rätt består en finansiell företagsgrupp något förenklat av bl.a. å ena sidan institut (bank, kreditmarknadsföretag eller värdepappersbolag) och finansiella holdingföretag¹ och å andra sidan bl.a. de institut och finansiella institut² som de förstnämnda företagen är moderföretag till, har

¹ Ett finansiellt holdingföretag är ett finansiellt institut som inte är ett blandat finansiellt holdingföretag enligt 1 kap. 1 § 3 lagen om (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat och som har minst ett dotterföretag som är kreditinstitut, värdepappersbolag, institut för elektroniska pengar eller motsvarande utländskt företag och vars dotterföretag uteslutande eller huvudsakligen utgörs av sådana företag eller finansiella institut.

² Ett finansiellt institut är ett svenskt eller utländskt företag som inte är kreditinstitut, värdepappersbolag, institut för elektroniska pengar eller motsvarande utländskt företag och

vars huvudsakliga verksamhet är att

a) förvärva eller inneha aktier eller andelar,

ägarintresse i, har en gemensam eller i huvudsak gemensam ledning med eller har kapitalbindningar till (9 kap. 1 och 2 §§ lagen om kapitaltäckning och stora exponeringar och 2 kap. 1 § Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd [2007:1] om kapitaltäckning och stora exponeringar). Det måste dock alltid ingå ett institut i gruppen.

Det är svårt att med säkerhet göra något generellt uttalande om vilka bestämmelser som kommer att vara tillämplig på en koncern, eftersom koncerner kan vara organiserade på olika sätt. I en *finansiell koncern* kommer dock ett företag som fungerar som internbank för andra företag inom koncernen att behandlas som ett kreditinstitut (se avsnitt 6). Om definitionen av finansieringsrörelse i 1 kap. 4 § lagen om bank- och finansieringsrörelse ändras så att den inte längre omfattar indirekt upplåning, kommer de företag vars huvudsakliga verksamhet består i att lämna krediter m.m. och som indirekt lånar upp medel från allmänheten, emellertid att vara finansiella institut. De kan i den egenskapen komma att ingå i samma finansiella företagsgrupp som internbanken eller övriga kreditinstitut i gruppen. Om företagets kreditgivning etc. inte är dess huvudsakliga verksamhet ingår företaget emellertid inte i samma finansiella företagsgrupp som internbanken. Då kommer dock internbankens utlåning till det kreditgivande företaget att omfattas av bestämmelserna om stora exponeringar (jfr 7 kap. 6 § lagen om kapitaltäckning och stora exponeringar). Det kreditgivande företaget kan alltså komma att beaktas vid tillsynen över internbanken individuellt och/eller som ett led i tillsyn över den finansiella företagsgruppen. Till andra liknande regler som kan få betydelse, hör reglerna om tillsyn över försäkringsgrupper och finansiella konglomerat samt reglerna

b) driva en eller flera av de verksamheter som anges i 7 kap. 1 § andra stycket 2–10 och 12 lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, utan att vara tillståndspliktigt enligt 2 kap. 1 § samma lag, eller

c) driva värdepappersrörelse utan att vara tillståndspliktigt enligt 2 kap. 1 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden.

om skyldigheten för ett holdingföretag med blandad verksamhet att lämna samlad information.

För en *icke finansiell koncern* (t.ex. en industrikoncern) är internbanken undantagen från tillståndsplikt. Eftersom det kreditgivande företaget inte är ett kreditinstitut, kommer inte heller någon individuell tillsyn att bedrivas. Om det inte finns något kreditinstitut (eller värdepappersbolag) i gruppen, kommer det inte att lämnas någon gruppbaserad redovisning som inkluderar det kreditgivande företaget. Om det finns ett försäkringsbolag i koncernen, kan dock bestämmelserna om försäkringsgrupper komma att bli tillämpliga.

Av uppgifter från Finansinspektionen framgår att av de cirka 60 kreditmarknadsföretagen i Sverige är mer än hälften tillståndspliktiga på grund av att de indirekt lånar upp medel från allmänheten. En del av dessa företag ingår i svenska eller utländska bankkoncerner. Om kravet på tillstånd för indirekt upplåning i kombination med kreditgivning upphävs, kommer dessa företag inte att stå under individuell tillsyn men de kommer sannolikt att ingå i samma finansiella företagsgrupp som banken. Flertalet av de företag som indirekt lånar upp medel från allmänheten ingår dock i industrikoncerner. Om ändringen genomförs kommer dessa företag inte att stå under individuell tillsyn. Huruvida de kommer att omfattas av tillsynen över finansiella företagsgrupper beror dock på om det finns någon bank, något kreditmarknadsföretag eller något värdepappersbolag i koncernen.

Det är inte möjligt att avgöra hur företagen skulle ha organiserat sin upp- och utlåning om inte indirekt upplåning hade ingått som ett led i definitionen av finansieringsrörelse. För att den ska behållas bör det dock nu, när bestämmelsen varit i kraft några år, kunna redovisas några sakliga skäl som motiverar att bestämmelsen behålls. Mot att upphäva bestämmelsen talar den omständigheten att om koncernens verksamhet hade drivits i ett enda bolag hade den sannolikt varit tillståndspliktig. Genom att dela upp verksamheten mellan två bolag skulle företagen alltså inte behöva tillstånd för verksamheten. Investerarna i det

upplånande företaget kommer dock att skyddas genom de bestämmelser som gäller för upplåningsverksamheten (lagen [1991:980] om handel med finansiella instrument eller lagen [2004:299] om inlåningsverksamhet). Det kreditgivande företags verksamhet kommer att omfattas av lagen (1996:1006) om anmälningsplikt avseende viss finansiell verksamhet och konsumentkreditlagen (1992:830). De regelverken är väl anpassade till att hantera de olika verksamheter som drivs av företagen. Det finns inte heller underlag för att anta att en uppdelning av rörelsen mellan två företag kommer att öka risken i verksamheten. Det finns dock en risk för att företagen inte bara av rent organisatoriska skäl utan enbart för att undgå tillståndsplikten delar upp verksamheten mellan två företag. En koncern bestående av bara två företag (ett upplånande och ett utlåande) kommer dock att betraktas som en finansiell koncern, vilket innebär att det upplånande företaget blir tillståndspliktigt. Detta torde innebära att risken för den typen av kringgåenden blir liten. Risken för uppdelning finns kvar i andra fall men bör inte överdrivas. Till bilden hör också att bestämmelsen enligt uppgifter från Finansinspektionen har gett upphov till tillämpningsproblem. Som exempel nämner inspektionen att det har varit svårt att bedöma vilken verksamhet som är tillståndspliktig och vilken som inte är det. Även om vissa bedömningar måste överlämnas till rättstillämpningen verkar den aktuella bestämmelsen ha gett upphov till fler gränsdragningsproblem än vad som är önskvärt. Detta talar för att ta bort kravet på att ett företag som indirekt lånar upp medel från allmänheten och lämnar kredit ska söka tillstånd för att driva finansieringsrörelse.

Med hänsyn till de skäl som redovisats ovan bör definitionen av finansieringsrörelse ändras så att den inte längre omfattar företag som indirekt lånar upp medel från allmänheten. Ändringen bedöms dessutom underlätta förståelsen för och tillämpningen av regelverket, vilket i sin tur kan minska företagens administrativa börda.

9 Ikraftträdande

Promemorians förslag: Lagändringen avseende säljstödjande finansiering ska träda i kraft den 1 juli 2009. Den lag som ändrar definitionen av finansieringsrörelse ska träda i kraft den 1 januari 2010.

Skälen för promemorians förslag: Övergångstiden för vissa företag att få driva finansieringsrörelse utan krav på tillstånd enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse går ut den sista juni 2009. Det är därför lämpligt att de nya bestämmelsen om säljstödjande finansiering träder i kraft den 1 juli 2009.

De företag som indirekt lånar upp medel från allmänheten behöver tid att anpassa sig till de nya förutsättningarna. Ändringen i definitionen av finansieringsrörelse som innebär att indirekt upplåning inte ska medföra tillståndsplikt bör därför träda i kraft först den 1 januari 2010.

10 Konsekvenser

10.1 Allmänt

I promemorian föreslås två ändringar. Den ena innebär att tillstånd enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse inte ska behövas, förutsatt att det är fråga om en icke-finansiell koncern och upplåning sker bara med hjälp av vissa överlåtbara värdepapper eller penningmarknadsinstrument. I det följande jämförs det förslaget med de bestämmelser som gäller till följd av 29 § lagen (2004:298) om införande av lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse. Enligt den bestämmelsen är viss säljstödande verksamhet tillåten i dag. Bedömningarna av den föreslagna lagändringen skulle dock bli desamma även om inte övergångsbestämmelsen beaktas. Den andra ändringen som föreslås innebär att det inte längre behövs tillstånd för ett företag som indirekt lånar upp medel från allmänheten.

I det följande beskrivs de ekonomiska konsekvenserna för de aktörer som direkt eller indirekt träffas av förslagen.

10.2 Ekonomiska konsekvenser för företag som direkt träffas av lagförslagen

Den lagändring som avser säljstödande finansiering får till följd att en koncern kan lägga sin kundfinansieringsverksamhet i samma bolag som det i vilket upplåningen från allmänheten sker. Därmed ges företagen möjligheten att själva bestämma hur

verksamheten inom koncernen ska organiseras, vilket kan leda till en effektivisering av koncernens verksamhet. Hur mycket företagen tjänar på en sådan effektiviseringsbesparing och hur många företag som kan komma att dra nytta av lagförslaget är däremot svårt att uppskatta.

Den ändring som innebär att ett företag som bara indirekt lånar upp medel från allmänheten inte längre behöver tillstånd för sin verksamhet, innebär att cirka 30 företag kan befrias från tillståndsplikt. Dessa företags administrativa kostnader i form av rapportering av t.ex. kapitalkrav etc. till Finansinspektionen torde minska. Dessutom kommer de inte längre att behöva betala någon tillsynsavgift till inspektionen eller någon annan avgift som tas ut vid olika typer av prövningar, t.ex. godkännande av ändring av bolagsordningen. Till detta kommer att företagen inte längre behöver följa de krav på hur verksamheten ska vara organiserad eller andra krav som gäller för verksamheten som finns i rörelselagarna. Det sistnämnda torde dock främst innebära en lättnad för de företag som inte ingår i samma finansiella företagsgrupp som ett kreditinstitut, eftersom flera av de krav som ställs på ett individuellt institut påverkar även andra företag i en finansiell företagsgrupp. Det kan dock inte uteslutas att vissa företag vill fortsätta att vara kreditinstitut och därför väljer att direkt låna upp medel från allmänheten. För dessa företag kommer situationen vara densamma som tidigare.

10.3 Ekonomiska konsekvenser för Finansinspektionen

De föreslagna ändringarna torde minska Finansinspektionen arbetsbördan något, då de företag som avses med förslagen inte i framtiden behöver tillstånd av inspektionen innan de påbörjar sin verksamhet. Dessa företag och de företag som redan har ett sådant tillstånd kommer dessutom inte heller att behöva stå under löpande tillsyn. Det är dock svårt att uppskatta hur stora

resurser som inspektionen lägger ned på den typ av företag som omfattas av förslagen.

10.4 Ekonomiska konsekvenser för företagets kunder

Lagförslagen kommer inte ge någon direkt påverkan på företagets kunder. De av förslagen berörda företagen kommer, liksom tidigare, kunna erbjuda sina kunder finansiering, t.ex. i samband med avsättning av varor eller tjänster. Då lagförslagen kan medföra effektiviseringsbesparingar för vissa företag i och med att dessa i större utsträckning själva kan välja hur koncernens verksamhet ska organiseras. De effektiviseringsbesparingar detta kan leda till kan i slutändan komma företagets kunder till gagn, t.ex. i form av sänkta priser på företagets varor eller tjänster. Om så är fallet är dock svårt att förutse.

10.5 Andra aktörer som indirekt påverkas av lagförslaget

Ytterligare en grupp aktörer som kan anses påverkas av förslaget om undantag från tillståndsplikt för säljstödande finansiering inom en icke-finansiell koncern, är de banker och kreditmarknadsföretag, vars verksamhet får drivas bara efter tillstånd av Finansinspektionen och vars verksamhet står under Finansinspektionens tillsyn. Det skulle kunna hävdas att dessa företag får en konkurrensnackdel i jämförelse med de företag som omfattas av den föreslagna undantagsbestämmelsen, eftersom de måste tillämpa bestämmelserna i bl.a. lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse och lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar. I Ericssons skrivelse framhålls att telekomleverantörernas kreditgivning till sina kunder på intet sätt konkurrerar med aktörerna på finansmarknaden. Det skulle dock kunna hävdas att

i andra fall kan de företag som omfattas av detta lagförslag konkurrera om samma kunder som bank- och kreditmarknadsföretag. En kund kan t.ex. välja att köpa en bil och välja att finansiera sig via företaget som säljer bilen. Det bör emellertid påpekas att samma situation kan uppkomma med det regelverk som tillämpas i dag. De industrikoncerner som i dag önskar att lämna krediter till sina kunder torde redan i dag kunna organisera verksamheten så att den inte fordrar tillstånd. De lättnader som föreslås här bedöms därför inte påverka konkurrensen mellan tillståndspliktiga och inte tillståndspliktiga företag nämnvärt.

11 Författningskommentar

11.1 Förslaget till lag om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse

1 kap. 4 §

Ändringen i paragrafens *första stycke* innebär att ett företag som indirekt lånar upp medel från allmänheten och lämnar kredit inte längre anses driva finansieringsrörelse. Både upplåning och utlåning ska alltså ske i samma bolag. Så är exempelvis fallet om bolaget i fråga både lånar upp medel från allmänheten och lämnar kredit. Bestämmelsen utesluter dock inte att Finansinspektionen får genomlysna konstruktioner som uppenbarligen bara har till syfte att kringgå lagen. Som ett exempel kan nämnas ett företag i en icke finansiell koncern som lämnar krediter och garanterar ett annat företag i samma koncern vars enda syfte är att ge ut obligationer och lämna kredit till det kreditgivande företaget. I den angivna situationen bör det kreditgivande företaget vara tillståndspliktigt. Det upplånande bolaget kan också vara tillståndspliktigt. Så är emellertid inte fallet om det omfattas av undantaget för internbanker i 2 kap. 3 § första stycket 6.

Ändringen i *andra stycket* är en följd av ändringen i första stycket.

Bestämmelsen behandlas i avsnitt 8.

2 kap.

3 §

I *första stycket fjärde punkten* har gjorts ett tillägg som innebär att de där angivna företagen inte behöver tillstånd för den finansieringsrörelse de driver. Undantaget omfattar bara företag som lånar upp medel från allmänheten genom att ge ut överlåtbara värdepapper. Begreppen överlåtbara värdepapper inkluderar i detta sammanhang penningmarknadsinstrument. Dit hör t.ex. sådana värdepapper som kan bli föremål för handel på kapitalmarknaden, t.ex. obligationer och andra skuldförbindelser, samt företagscertifikat och andra instrument som normalt omsätts på penningmarknaden, dock inte betalningsmedel.

Enligt den nya bestämmelsen ska den upplåning som sker från allmänheten ske mot utgivande av överlåtbara värdepapper med en löptid på minst ett år.

För att undantagsbestämmelsen ska vara tillämplig ska bolaget dessutom ingå i en koncern eller motsvarande utländsk företagsgrupp som inte har som huvudsakligt ändamål att driva finansiell verksamhet. Detta rekvisit finns, förutom i den övergångsbestämmelse som upphävs, även i punkten 6 i förvarande paragraf.

Bestämmelsen behandlas i avsnitt 6.

Bilaga 1 Regarding credit institutions consistent with Directive 2006/48/EC

Groupe de Contact

**Regarding credit institutions consistent with Directive
2006/48/EC**

1 Authority asking the query	2 Contact names and e-mail address.	3 Date of query
Finansinspektionen Sweden	Åsa Arffman Asa.arffman@fi.se Per Gustafsson Per.gustafsson@fi.se	25 October 2007
<p>4 Reasons for the survey According to Article 4.1. a in Directive 2006/48/EC of 14 June 2006 relating to the taking up and pursuit of the business of credit institutions (recast), credit institution means an undertaking whose business is to receive deposits or other repayable funds from the public and to grant credits for its own account. There is a similar definition of credit institution in the Swedish Act on banking and financing business. At the request from the Parliament and the industry we are now reviewing some provisions in that Act.</p> <p>According to the present Swedish legislation a credit institution cannot conduct its business without obtaining a license. However, there are some explicit exemptions from this. For example a license is not required for</p> <ol style="list-style-type: none">1. an undertaking that provides financing in connection with the sales of services which are offered or goods produced or sold by the undertaking, and2. an undertaking which meets the financing requirements solely of other undertakings which are part of the same group, provided that the group does not have the main aim of engaging in financial business. <p>There is also a temporarily exemption for an undertaking that provides financing in connection with the sales of services which are offered or goods produced or sold by another undertaking of the same group, provided that the group does not have the main aim of engaging in financial business and the undertaking only indirectly through another undertaking of the same group receives repayable funds from the public.</p> <p>When the term group is used in this document it means a group consisting of a parent undertaking and its subsidiaries. Receiving repayable funds from the public includes for example deposits, issue of bonds and and other comparable securities.</p> <p><u>Relevant EU requirements</u></p> <p>See above.</p>		

Relevance of the survey for the tasks of the GdC

The summary of the query may provide useful insights for interested Member States, in how financing business within an industrial group is regulated within EU. If the granting of credits are regulated differently within EU, it may distort competition between undertakings in different Member States.

5 Query

I. How do you regulate an undertaking which receives repayable funds from the public and uses these funds (and other funds) solely to grant credits or meets other financing requirements of other undertakings within the same group

i) if the groups has as its main aim to conduct banking or other financial business?

ii) if the group has as its main aim to conduct other business than financial business, for example industrial business?

Alternatives:

1. It is regulated as credit institutions according to Directive 2006/48/EC .
2. It is not regulated as credit institutions according to Directive 2006/48/EC.
3. It is not regulated as credit institutions according to Directive 2006/48/EC, but similar rules apply. Please describe shortly.

II. How do you regulate an undertaking which grants credits to its customers in connection with the sales of services which are offered or goods produced or sold by that undertaking

i) if the undertaking is not at all receiving repayable funds from the public?

ii) if the undertaking is receiving repayable funds from the public?

iii) if the undertaking granting the credit is funded by another undertaking within the same group and the latter undertaking is receiving repayable funds from the public?

Alternatives:

1. It is regulated as credit institutions according to Directive 2006/48/EC .
2. It is not regulated as credit institutions according to Directive 2006/48/EC.
3. It is not regulated as credit institutions according to Directive 2006/48/EC, but

similar rules apply. Please describe shortly.

III. How do you regulate an undertaking which grants credits in connection with the sales of services which are offered or goods which are produced or sold by another undertaking in the same group as the undertaking granting the credit?

i) if the undertaking granting the credit is not receiving repayable funds from the public?

ii) if the undertaking granting the credit is receiving repayable funds from the public?

iii) if the undertaking granting the credit is funded by another undertaking within the same group and the latter undertaking is receiving repayable funds from the public?

Alternatives:

1. It is regulated as credit institutions according to Directive 2006/48/EC .
2. It is not regulated as credit institutions according to Directive 2006/48/EC.
3. It is not regulated as credit institutions according to Directive 2006/48/EC, but similar rules apply. Please describe shortly.

6 Date by which answer is requested:

30 November 2007

Thank you very much for your response.